

[Undervisningsministeren]

onerne forbedrede muligheder for at løse opgaver i samarbejde med erhvervslivet. Her må man bryde med nogle traditionelle budgetmæssige bindinger. Den samlede kontraktforskning udgør endnu kun et meget beskedent beløb, men der findes herudover en række samarbejdsaftaler og også meget uformelt samarbejde.

Det har jo traditionelt været anset for vigtigt for den videnskabelige og karrieremæssige udvikling, at forskeren arbejder i skiftende miljøer, og jeg vil overveje mulighederne for at skabe et større incitament hos universitetsforskerne til at indgå i et samarbejde med erhvervslivet, f.eks. ved at betragte erhvervsforskning som en kvalifikation hos lærere ved universiteter og højere læreanstalter. Jeg vil desuden søge at fremskynde gennemførelsen af regler for kontrakter mellem institutionerne og erhvervslivet om etablering af efteruddannelseskurser. Endvidere må mulighederne for særlige administrative regler for engagementer mellem universitetsinstitutter og erhvervslivet overvejes.

Andre perspektiver end de økonomiske.

Det foregående har i høj grad drejet sig om forskningspolitikens økonomiske perspektiver, forskningens mulighed for at bidrage til nationalindkomsten. I landets øjeblikkelige situation træder dette moment naturligvis særlig kraftigt frem. Men livet har andre og mindst lige så vigtige sider, hvor forskningen er af betydning, og hvor den må understøttes af en forskningspolitik. Disse emner kan ikke udtømmes inden for rammerne af denne redegørelse, men lad mig i flæng minde om nogle enkelte.

Af direkte betydning for vore levevilkår er eksempelvis den lægevidenskabelige forskning, levnedsmiddelforskningen og miljøforskningen.

I den lægevidenskabelige forskning gøres en stor indsats, og vi har mange talentfulde forskere, f.eks. inden for den grundlæggende kræftforskning, og vi må fremdeles sætte ind, hvor talentet er til stede.

Samfundsvidenskaberne vedrører mange sider af borgernes tilværelse og bidrager til at øge indsigten i problem- og konfliktskabende forhold, herunder selve den hastige udvikling. Samfundsvidenskabelige forskningsresultater kan også vise veje til forebyggelse

eller afhjælpning af problemerne, hvad enten de vedrører arbejdslivet og beskæftigelsen, privatlivet eller f.eks. borgernes forhold til statsapparatet. Således må samfundsvidenskaberne f.eks. belyse alternativer til de eksisterende former for offentlig styring og i det hele taget bidrage til, at det offentlige, erhvervslivet og den enkelte borger kan klare disse års omstillingsopgave.

Men de vigtigste forhold i tilværelsen har ikke noget – eller kun lidt – med samfund, politik og teknik at gøre. Derfor er det ikke for meget at afsætte godt 10 pct. af forskningsmidlerne til den humanistiske forskning. Der er i befolkningen en bred interesse for filosofi, litteratur, digtning, åndshistorie, Danmarkshistorie og fremmede sprog og kulturer. Forskningen er vore antenner. Den humanistiske forskning giver os dybde, følsomhed, kvalitetssans – og kritisk sans over for det gængse, det døgnaktuelle, det magthaveriske. Fordi vi bliver fattigere, behøver vi – som Christian den Ottende sagde – ikke at blive dummere. Vi må heller ikke glemme, at vedligeholdelsen af Danmarks kulturelle arv hviler på os selv. De humanistiske forskningsresultater på dette område kan kun i mindre omfang overføres fra udlandet.

For al forskning gælder, at der må stilles store krav til kvaliteten, og ikke mindst i en sparetid kan det være nødvendigt at hæve disse krav yderligere, ligesom det kan være nødvendigt at nedskære eller nedlægge på nogle områder for at styrke andre. F.eks. blev de institutter, der især uddanner lærere til gymnasieskolen, udbygget kraftigt gennem 60'erne og 70'erne. Nu må der ske en vurdering af institutterne inden for både humaniora og naturvidenskab, og herved må miljøernes forskningsmæssige kvaliteter tillægges afgørende betydning.

Vi har på dette område i de forløbne år slået større brød op, end vi har råd til at bage, og må reducere ambitionerne om, at alle vore universiteter skal dække et meget bredt fagligt spektrum. Der har længe været et planlægningsarbejde i gang inden for humaniora og naturvidenskab om disse problemer, men det må nu udmøntes i konkrete resultater, hvorved jeg ikke sigter til besparelser. Vi har for mange forskningsenheder under »den kritiske størrelse« – alene i den offentlige sektor er der i alt over 1.000 mere eller mindre selvstændige forskningsenheder – og vi